22vra00088

Voorstel Commissie

Onderwerp

Wijziging gemeenschappelijke regeling Omnibuzz (afrekensystematiek): start zienswijzeprocedure

Korte inhoud

Samenvatting

In het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz van 6 juli jl. is positief besloten over het starten van de besluitvormingsprocedure om de GR Omnibuzz per 1 januari 2023 te wijzigen met betrekking tot artikel 18, de afrekensystematiek. Het voornemen om de kosten voor het Omnibuzz-vervoer tussen gemeenten anders te verdelen bestaat al sinds de uitbreiding van de GR Omnibuzz in 2016. Via amendementen is destijds verzocht om de afrekening van de kosten meer in lijn te brengen met de daadwerkelijke kosten. Deze wens is later herhaaldelijk geuit vanuit deelnemende gemeenten en kan op ambtelijk draagvlak rekenen. Dit betekent dat dezelfde totale kosten anders verdeeld worden over de deelnemende gemeenten. Het verzoek richtte zich in eerste instantie op de beheerskosten, maar tijdens de uitwerking is dezelfde lijn doorgetrokken naar de vervoerskosten. Dit is geconcretiseerd door de afrekening van de vervoerskosten tussen Omnibuzz en de gemeenten op basis van zones om te zetten naar kilometers. Kilometers liggen immers aan de basis van de daadwerkelijke kostenberekening van vervoer, omdat dit een meer eenduidige eenheid is dan zones. Kilometers zijn voor alle betrokkenen (klanten, gemeenten en vervoerders) een duidelijke en bekende eenheid, in tegenstelling tot de zonesystematiek.
Op 1 juli jl. is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. Eén van de wijzigingen in de Wgr is dat voor wijziging van een collegeregeling, zoals de GR Omnibuzz, de gemeenteraden meer invloed krijgen op de wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Deze wijzigingsprocedure is per 1 juli 2022 direct ingegaan. Andere wijzigingen uit de wetswijziging hoeven pas op 1 juli 2024 doorgevoerd te worden. Dit betekent dat voor de voorliggende wijziging zowel de zienswijzeprocedure als toestemmingsprocedure richting de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten dient te worden doorlopen. In de gemeente Beek is dit gemandateerd aan uw commissie.

Aanleiding

Het algemeen bestuur Omnibuzz heeft op 6 juli jl. ingestemd met:
1. Het voorstel om de afrekensystematiek van het vervoer voor gemeenten om te zetten van zones naar kilometers met ingang van 1 januari 2023;
2. De nieuwe afrekensystematiek van de beheerskosten:
a. indirecte vervoerskosten op basis van het aantal ritten; en
b. overhead op basis van het aantal inwoners met ingang van 1 januari 2023.
3. Het concept wijzigingsvoorstel van de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz en de besluitvorming hiertoe in gang te zetten.

Voor een inhoudelijke onderbouwing van deze besluiten wordt verwezen naar het voorstel voor het AB van 6 juli 2022 in de bijlage. Belangrijk om te vermelden is dat de afrekening van het vervoer in deze fase alleen voor gemeenten wordt omgezet van zones naar kilometers. Deze omzetting raakt vervoerders en klanten nog niet. De afrekening met vervoerders op kilometers wordt gekoppeld aan de ingangsdatum van de nieuwe contracten (het huidige contract loopt tot 2025 met drie optionele verlengingsjaren). De totale vervoerskosten nemen door deze omzetting niet toe. Verder wordt met deze besluitvorming de afrekensystematiek voor gemeenten in lijn gebracht met het daadwerkelijk gebruik, zowel voor vervoer als beheer. Dit sluit aan op enkele amendementen en de breed gedragen en uitgesproken wens van de

deelnemende gemeenten om de kostenverdeling zo veel mogelijk in verband te brengen met de daadwerkelijke kosten.
De totale begroting van Omnibuzz wijzigt niet door deze besluitvorming, maar beide componenten (omzetting naar kilometers en andere afrekensystematiek) leiden wel tot een verschuiving van de kostenverdeling tussen de deelnemende gemeenten. Voor een financiële toelichting en de financiële consequenties voor onze gemeente wordt verwezen naar het onderdeel Financiën.

Het voorstel voor de aanpassing van de verdeelsystematiek van de beheerskosten is verwerkt in een concept wijzigingsbesluit van de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz onder artikel 18, lid 1 (zie bijlage). De aanpassingen zijn geel gearceerd, de rest van de tekst is ongewijzigd. Nu het algemeen bestuur van Omnibuzz een positief besluit heeft genomen op 6 juli jl., dient elke gemeente de besluitvorming voor de wijziging van de GR Omnibuzz in gang te zetten. Met dit commissievoorstel wordt de zienswijzeprocedure in de gemeente Beek doorlopen.

Procedure

De nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen bepaalt dat voor het wijzigen van de regeling colleges van burgemeester en wethouders voortaan het ontwerp van de gemeenschappelijke regeling eerst toezenden aan de gemeenteraden. De gemeenteraden kunnen dan bij hun colleges binnen 8 weken na ontvangst van de ontwerpregeling hun zienswijze geven.
Nadat de gemeenteraad eventuele zienswijzen heeft ingediend, vervolgt de procedure zoals deze voor 1 juli 2022 ook gold. Dit betekent dat het college een voorlopig besluit neemt omtrent de ontwerpregeling en vervolgens toestemming vraagt aan de gemeenteraad voor het wijzigen van de regeling. Op die toestemming is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Dat betekent dat de gemeenteraad 13 weken heeft om te beslissen omtrent de toestemming. De termijn begint te lopen vanaf het moment van verzending door het college. Dat is een maximumtermijn, de gemeenteraad mag uiteraard ook eerder toestemming verlenen.
Het college neemt ten slotte het definitieve besluit tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Nadat alle colleges van de gemeenten die deelnemen aan de GR Omnibuzz hebben besloten, moet bekeken worden of de benodigde meerderheid is behaald. De wijziging komt tot stand indien drie-vierde van de colleges hiertoe hebben besloten, natuurlijk met de benodigde toestemming van hun gemeenteraden. De wijziging gaat dan voor alle deelnemende gemeenten gelden.
Het besluit van het college moet wel bekendgemaakt worden voordat het in werking treedt via publicatie in het Gemeenteblad. Nadat alle colleges besloten hebben, moet het wijzigingsbesluit bekendgemaakt worden in het Gemeenteblad van de plaats van vestiging, in dit geval Sittard-Geleen. De gewijzigde gemeenschappelijke regeling kan niet in werking treden voordat deze laatste bekendmaking heeft plaatsgevonden.

Ten aanzien van de procedure wordt het volgende opgemerkt. Ten eerste is in de gemeente Beek sprake van een mandaat aan uw commissie waardoor dit voorstel aan uw commissie wordt voorgelegd. Daarnaast is het voorstel om de reactietermijn voor beide procedures (8 weken voor zienswijze en 13 weken voor toestemming) te verkorten zodat aan de bestuurlijke wens van het AB Omnibuzz kan worden voldaan om de totale procedure voor het einde van het jaar af te ronden. Deze termijnen gaan lopen na verzending van de stukken van het college aan de commissie.

Begrotingswijziging

Ook de begroting 2023 van Omnibuzz moet in dit verband gewijzigd worden. In de reguliere procedure kan nog niet vooruit worden gelopen op de eventuele wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Dat betekent dat de (ontwerp)begroting voor 2023 vooralsnog geënt is op de oude financieringssystematiek. Om de nieuwe systematiek te verwerken is dus een begrotingswijziging nodig. Hierop is de op 1 juli jl. herziene begrotingsprocedure van de Wet gemeenschappelijke regelingen van toepassing.

Het dagelijks bestuur van Omnibuzz zendt de ontwerpwijziging twaalf weken voordat deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden aan de gemeenteraden. De gemeenteraden kunnen vervolgens bij het dagelijks bestuur van Omnibuzz hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur moet de commentaren van de raden die in de zienswijzen zijn vervat met de ontwerpbegroting aan het algemeen bestuur aanbieden. Het algemeen bestuur beslist vervolgens over de wijziging van de begroting. In de procedure wordt de ontwerp-begrotingswijziging gelijktijdig met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling in procedure gebracht (toestemmingsprocedure november, begin december). Dit om te voorkomen dat de gemeenteraden begin 2023 voor de derde keer naar de nieuwe financieringssystematiek moeten kijken. Voordeel hiervan is dat de gemeenteraden bij de wijziging van de gemeenschappelijke regeling ook al direct inzicht hebben in de concrete afrekening voor 2023. Het algemeen bestuur van Omnibuzz zal in de eerste vergadering van 2023 de wijziging van de begroting daadwerkelijk vaststellen, als ook de nieuwe gemeenschappelijke regeling in werking is getreden.

Ook ten aanzien van deze begrotingsprocedure wordt opgemerkt dat in de gemeente Beek sprake is van een mandaat aan uw commissie.

Financiën

De totale begroting van Omnibuzz wijzigt niet door de invoering van dit voorstel, maar beide componenten leiden tot een verschuiving van de kostenverdeling tussen de deelnemende gemeenten. Voor Beek ziet e.e.a. er als volgt uit.

Effect aanpassing afrekening beheerskosten
Het financiële effect voor Beek op basis van de cijfers voor 2023 uit de meest recente begroting 2022 + MJP 2023-2025:

Kosten Huidige systematiek	Kosten nieuwe systematiek	Verschil absoluut	Verschil procentue
€ 80.971	€ 71.906	€ -9.065	-11,2%

Effect aanpassing vervoerskosten

De afrekening van vervoer in kilometer in plaats van zones levert op basis van de cijfers voor 2023 uit de meest recente begroting 2022 + MJP 2023-2025 het volgende financiële effect voor Beek op:

Vervoerskosten (zones)	Vervoerskosten (km)	Verschil absoluut	Verschil procentue
€ 228.629	€ 233.705	€ 5.076	+2,2%

Totale effect nieuwe afrekensystematiek

Het totale financiële effect voor Beek bedraagt vervolgens:

Huidige verdeelsleutels	Toekomstige verdeelsleutels	Verschil absoluut	Verschil procentueel
€ 309.600	€ 305.611	€ -3.990	-1,3%

De verschillende effecten voor de deelnemende gemeenten worden door de aanpassing van zowel beheerskosten als vervoerskosten tegelijkertijd door te voeren, procentueel minder groot. Beide aanpassingen compenseren elkaar dus voor een deel. Dit was één van de belangrijkste argumenten om beide besluiten aan elkaar te koppelen.

De financiële consequenties worden zoals aangegeven verwerkt in de eerstvolgende (bijgestelde) begroting 2023-1 van Omnibuzz.

Implementatiekosten totaal voor alle gemeenten
Het implementeren van deze aanpassingen brengt incidenteel kosten met zich mee, doordat bijvoorbeeld rapportage- en facturatiestromen moeten worden aangepast. Doordat dit zich alleen op de afrekening met gemeenten richt, zijn de kosten in deze fase beperkt en worden ingeschat op ongeveer € 7.500 in totaliteit.

Planning

Het is de bestuurlijke wens van de AB-leden van Omnibuzz dat de nieuwe financieringssystematiek per 1 januari 2023 ingaat. Daarom heeft het AB de volgende planning afgesproken. Een schematische weergave van deze planning staat op de laatste pagina van het AB -voorstel in de bijlage.

1. Collegebesluiten tot vragen van zienswijzen aan gemeenteraden: vóór zomerreces;
2. Eventuele zienswijzen door gemeenteraden: raadsvergadering september of begin oktober;
3. N.a.v. eventuele zienswijzen in dagelijks bestuur Omnibuzz bespreken of aanpassingen nodig zijn;
4. Vergadering dagelijks bestuur Omnibuzz inzake begrotingswijziging: 28 september 2022;
5. Collegebesluiten tot vragen toestemming aan gemeenteraden: eind september of begin oktober;
6. Gelijktijdig start zienswijzeprocedure gemeenteraden t.a.v. begrotingswijziging 2023;
7. Toestemmingsbesluit door gemeenteraden en eventuele zienswijzen door gemeenteraden t.a.v. begrotingswijziging 2023: raadsvergadering november of begin december;
8. Definitief besluit door colleges plus bekendmaking in Gemeenteblad: medio december;
9. College Sittard-Geleen draagt zorg voor bekendmaking: tussen kerst en oudjaar;
10. Algemeen bestuur Omnibuzz stelt begrotingswijziging vast.

Het bovenstaande betekent dat aan uw commissie aan het einde van dit jaar wederom een voorstel wordt voorgelegd met betrekking tot de toestemmingsprocedure en de zienswijzeprocedure t.a.v. de begrotingswijziging 2023.

Zoals eerder aangegeven, is het voorstel om de wettelijke termijn van 8 weken voor de zienswijzeprocedure en 13 weken voor de toestemmingsprocedure te verkorten zodat aan de bestuurlijke wens van het AB Omnibuzz kan worden voldaan om de totale procedure voor het einde van dit jaar af te ronden.

Uw commissie wordt op basis van het bovenstaande geadviseerd om ten aanzien van het voorstel om de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz te wijzigen geen zienswijze in te dienen. De wijziging is beperkt tot één artikel (afrekensystematiek), dit is goed voorbereid en onderbouwd en reeds ambtelijk en bestuurlijk kortgesloten in de overlegstructuren van Omnibuzz. Bovendien lijkt deze wijziging een klein financieel voordeel voor Beek op te leveren. Zie hiervoor het onderdeel Financiën.

De volgende bijlagen zijn bij dit commissievoorstel gevoegd:

- Besluit algemeen bestuur Omnibuzz wijziging afrekensystematiek 6 juli 2022;
- Concept wijzigingsbesluit afrekensystematiek gemeenschappelijke regeling Omnibuzz;
- Toelichting bij concept wijzigingsbesluit.

Beslispunten

1. Kennis te nemen van het besluit van het Algemeen Bestuur Omnibuzz d.d. 6 juli 2022 inzake een voorgenomen wijziging van de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz met betrekking tot artikel 18: afrekensystematiek;
2. Ten aanzien van deze voorgenomen wijziging van de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz geen zienswijze te formuleren.